

UZAYDA YELKENLİ YARIŞI

12 Ekim 1992, Kristof Kolomb'un Amerika'yı keşfinin 500. yıldönümü olarak kutlanacak. Bu vesileyle ABD tarafından Kolomb-500 adlı bir uzay yelken yarışması düzenlendi. Uluslararası bu yarışmaya katılacak uzay gemileri, Kolomb'un gemileri gibi rüzgârla hareket edecek. Tabii uzayda rüzgâr değil, asla farkına varmadığımız "güneş rüzgârı" diye bir güç olduğundan, uzay "yelkenli"leri güneş rüzgârı ile hareket edecekler. Yarışmaya 30 kadar proje katıldı ve bunlardan yalnızca üçü kabul edildi. Avrupa'yı SSCB, Asya'yı Japonya ve Amerika'yı ABD tarafından yaratılmış bir uzay yelkenlisi temsil edecek.

"Şanslı"ya takma yüzgeçler takıldı ise de yutmadı (üstte).

Embriyon nakli ile kısıraktan zebra doğması (altta).

• Dişi bir güvercinin yumurtlaması için bir diğer güvercini görmesi şarttır. Yalnız kalan dişi güvercinlerin yumurtalıkları çalışmaz. İşin ilginç yanı şudur: Bu dişi güvercinin karşısına bir ayna koyup onun kendi hayalini görmesini sağlarsak yumurtalıklar tekrar çalışmaya başlar ve güvercin aynaya baka baka yumurtlar.

• Fransa'da ve diğer bazı yerlerde meşe ve fındık ağaçlarının kökleri dibinde, toprağın altında büyüyen çok lezzetli ve pahalı bir mantar vardır: Domalan. Bu mantarın kendine özgü bir kokusu olduğu bilinmektedir; bu nedenle mantarı toprağın altında bulmak için av köpekleri ve domuzlar kullanılır. İngiltere'deki Manchester Üniversitesi'nden Krishna Persaud, kendi icat ettiği elektronik bir burunla domalan mantarlarının yerini bulabilmektedir. Herkesin av köpeği veya domuzu olmadığından, bu alet çok işe yaramaktadır. Fakat ilginçtir ki, elektronik burun, köpeğin burnuna göre daha fazla hata yapmaktadır.

• Sivrisineklerin 47 dişi vardır.

• Dünyada uçamayıp yüzebilen tek kuş türü penguenlerdir.

• Çıplak köstebek sıçanı denen kemirici hayvan bütün hayatını toprak altında geçirir. 7,5 cm büyüklüğündeki bu hayvanlar en az 80 bireylik topluluklar halinde yaşar; her toplulukta yalnız bir tek dişi vardır ve bütün yavruları o doğurur (arı kovanındaki arıbeyi gibi).

Güneş rüzgârını uzayda ilerlemek için kullanmak düşüncesini dünyada ilk kez Fridrih Tsander adlı bir Rus bilim adamı çok önceleri ortaya atmıştı. Güneş rüzgârının sağladığı itme kuvveti çok zayıf olup, Dünya yörüngesinde metre kare başına bir miligram kadardır. Yeterli bir itici güç elde etmek için 40-50 futbol alanı büyüklüğünde bir yelkene ihtiyaç vardır. ABD'de 1960-1970 arasında Halley kuyruklu yıldızına gönderilmek üzere bir güneş yelkenlisi hazırlandı. Bu uzay yelkenlisinin yelkeni 11 km uzunlukta idi. Teknik ve ekonomik güçlükler nedeniyle proje uygulanamadı idiyse de uzayda güneş rüzgârı aracılığıyla ucuzca seyahat etmek düşüncesi akıllardan silinmedi. Bu uluslararası yarışın amacı araştırma, spor ve ödüllendirmedir. Kazanan ekip 30-200 milyon dolar arası bir ödül alacaktır. Yarışmaya hükümetler değil, gönüllü bilim adamları ve mühendisler katılmaktadır. Yarışma şartlarına göre yelkenli, yalnız güneş rüzgârı kullanabilecek ve 500 kg'ı geçemeyecektir. Sovyet projesi, birçok araştırma kuruluşunu bünyesinde toplayan Enerjiya Araştırma-Üretim Birliği tarafından hazırlanmıştır. Sovyet mühendisleri, ödüllü kendilerinin kazanacağını düşünmektedir. Sovyet uzay yelkenlisi, Proton adlı taşıyıcı roketle fırlatılacaktır. Yelkenlerin kalınlığı ancak 2-4 mikrondur; yani ancak mikroskopla görülebilen bir alyuvardan bile daha ince. Yelkenler özel makaralara sarılmış olacak ve ancak uzayda açılacaktır. Yelkenin çapı 200 m ve yüzeyi 4 hektar olacaktır. Yelkene eklenmiş bulunan güneş pilleri sayesinde hareket Moskova'daki Uçuş Kontrol Merkezi'nden idare edilecektir. Yelkenliler Ay yakınından geçerken oraya bir "hatıra" atacaklardır. Şartlar elverirse yelkenliler Mars'a doğru yolculuklarına devam edeceklerdir.

SSCB uzay yelkenlisi ayrıca Yeni Dünya adlı bir deney projesini gerçekleştirecektir. Dünya'dan 1000 km yüksekte yelken açıldığında, Dünya'ya 10 km çapında bir güneş ışın demeti yansıyacaktır. Bu yansımaların vereceği ışık, bulutsuz bir gecede 300 dolunayın verdiği ışığa eşit olacaktır. Bu ışıkta okumak ve resim çekmek mümkündür. Bir gün Dünya'nın böyle uzay aynaları ile aydınlatıldığını bir düşünün.